

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

IX. An & quo ordine Prædestinatio nostra se habeat ad prædestinationem aliorum, seu hominum, seu Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

ciendus est, ut significetur, cuiuslibet inuigilandum circa animæ salutem, ne gloria alicui secundum præsentem iusticiam sub conditione destinata & debita amittatur, eademque occasione quasi in alterum transferatur, qui forte ex occasione talis lapsus cautiore factus, aut maioribus auxilijs gratiæ a Deo præuentus, ad bonam frugem conuertitur, & ita saluatur, ut non raro fit, & cum gentilibus accidit citato Actor. 13. & Roman. 1. Ex quo verborum sensu minimè colligitur, ipsam prædestinationem, seu primam electionem ad gloriam ex præuisione lapsus alieni fieri, sed solum executionem prædestinationis, quod libenter concedimus, ut etiam superius dictum dub. 1. Dici etiam potest, vnum prædestinatum in alterius locum substitui, quasi secundum apparentiam & effectum, dum vno à Deo deserto, alius sanctificatur. Quo ferè modo etiam intelligitur illud Numerorum 11. v. 17. & 25. vbi dicitur, Deum ab-
stulisse de spiritu, quærat in Moyse, & dedisse septuaginta viuis: cum tamen interim Moyse de spiritu suo nihil amiserit.

14 Tertiò obijcit, quod Augustinus passim ita de prædestinatione hominum loquitur, ut significet eam factam esse ex infecta peccati massa, ut videre est lib. 2. contra duas epist. Pelag. cap. 7. & de prædest. & gratia cap. 3. & lib. 1. ad Simplicianum quæst. 2. & in Enchirid. cap. 49. & lib. de prædestinat. Sanct. cap. 9. & de bono perseuerant. cap. 8. & sæpe alias. Idem significat S. Thomas hic quæst. 27. art. 1. ad 3. quatenus ait, terminum à quo prædestinationis humanæ fuisse *miseriam peccati.* Idemque colligitur ex definitione prædestinationis, in qua habetur vobula, *Liberantur, &c.*

22 Respondeo, Doctores istos loqui de prædestinatione in ordine ad suos effectus adæquatè spectata, non quidem in sensu copulatio seu distributio; sed in sensu accommodato, & in suppositione confusa: si nimirum prædestinatio referatur ad ea salutis media, quæ supponunt peccatum, qualis est ipsius peccati remissio, &c. ut sensus sit, prædestinationem hominum spectatam in ordine ad omnes suos effectus, quos in electis habet, non esse factam ante præuisionem peccati, sed quoad aliquos effectus necessariò supponere præuisionem peccati: scilicet quam in Angelis accidit, in quibus prædestinatio secundum nullum effectum supponit præscientiam peccati. Atque hoc sensu verum est, prædestinationem hominum factam esse ex massa infecta & damnata: eodemque modo intelligitur in definitione prædestinationis, particula illa *Liberantur:* quanquam hæc etiam absolutè de miseria carentiæ supremæ beatitudinis intelligi potest. Quo modo ipse etiam S. Thomas loc. cit. ad 3. ait: *Dici posse, quod omnis collatio boni supra debitum eius, cui conferitur, ad misericordiam pertinet.*

15 Libentius verò æquitatem diuinæ prædestinationis explicant SS. Patres ex suppositione peccati; quia ea hoc modo facilius intelligitur, atque ad captum populi magis est accommodata: cum tamen interim & ipse S. Augustinus passim, præsertim locis citatis quæst. præced. dub. 1. & S. Thomas hic q. 23. art. 5. rationem & æquitatem diuinæ prædestinationis cum Apostolo defendant & explicent etiam absque illa suppositione peccati, ut superius etiam ex

Capreolo retulimus. Quoties igitur Augustinus, & ex eo S. Thomas prædestinationem explicant per separationem à massa damnata. aut loquuntur de prædestinatione respectu eorum quorundam mediocriorum, supponentium peccatum; aut quasi perfectum declarant causam: quod necessariò dicendum est; tum ob rationes superius allatas; tum ob alia eorundem loca, ut dictum.

DVBIVM IX.

An & quo ordine Prædestinatio nostra se habeat ad prædestinationem aliorum, seu hominum, seu Angelorum.

S. Thomas 1. p. q. 23. a. 7.

1 Non est hic sermo de prædestinatione Christi, de qua iam actum est dub. 7. sed de prædestinatione aliorum hominum, seu Angelorum, cum qua nostram prædestinationem comparamus. Et suppositis, quæ hæcenus dicta sunt, præsertim dub. 7. & 8. potest hæc res paucis expediri. Etenim non desunt quidem nonnulli ex recentioribus defendentibus prædestinationem ad gloriam ex præuisione meritis, qui hæc de re duo docent; Primum, electionem Angelorum factam fuisse ante electionem hominum; eo quod existimant, electionem Angelorum factam esse ante præuisionem peccati Angelorum & originis; hominum verò, post illam præuisionem. Alterum, non omnes homines in eodem signo rationis electos; eo quod aliqui prædestinati & electi fuerint ex occasione ruinæ aliorum; item, quia alij sunt causa salutis aliorum. Nihilominus opposita sententia est verior, quam duabus sequentibus assertionibus explicamus.

2 Assertio I. Inter electionem hominum ad gloriam mutuo, nulla est in diuina mente secundum ordinem intentionis prioritas; sed omnes homines post Christum electi sunt simul, & in eodem signo rationis. Hæc est mens S. Thomæ hic q. 23. art. 7. vbi docet, certum esse Deo numerum prædestinatorum etiam in indiuiduo, non solum per modum cognitionis, sed etiam per modum cuiusdam principalis præuisionis. Item, numerum prædestinatorum esse per se præordinatum à Deo, ob perfectionem Vniuersi, ad eum modum, quo artifex aliquis excogitat aliquem numerum in partibus essentialibus sui effectus, quæ per se requiruntur ad perfectionem totius. Idem sentiunt omnes illi, qui docent, omnes homines fuisse electos ante præuisionem mediocriorum particularium; quibus ad beatitudinem essent perducendi, quos retulimus dub. 3. Idem expressè docet Suarez lib. 1. de prædest. cap. 12. num. 4. Vbi proinde meritò censet, hanc esse sententiam communiorum Theologorum.

3 Probatur primò ex dicto fundamento. Si enim, vti supponimus ex dictis, omnes & singuli homines sunt electi ante præuisionem mediocriorum seu occasionum, quibus in ipsa executione singuli perducuntur ad beatitudinem, tunc nulla est ratio ordinis inter prædestinationem eorundem; quia ratio huius

ordi-

ordinis solum desumi potest ex subordinatione ipsorum obiectorum, secundum quam vnus comparatur ad alterum, si non veluti finis ad medium, certè velut causa efficiens ad effectum; à qua tamen subordinatione prædestinatio ipsa penitus abstrahit, vt dictum: etiamsi in ipsa executione mediorum talis quædam subordinatio intersueriat, ob quam similis etiam prioritas & posterioritas cadit in ipsos actus diuinæ mentis secundum ordinem executionis; quem in ipsa etiam mente agentis per intellectum constituendum esse alibi probauimus.

Secundò. Si esset aliqua prioritas, secundum ordinem intentionis, inter prædestinationem hominum aliquorum ad gloriam, tunc similis etiam prioritas esset inter ipsam vnus gloriam, & alterius: sed hoc dici non potest, &c. Quia vt esset aliqua prioritas secundum ordinem intentionis inter gloriam vnus, & gloriam alterius, necesse foret, vt vnus gloria haberet se per modum finis respectu alterius; quia ordo intentionis est secundum rationem finis & mediorum: atqui vnus electus aut gloria vnus electi, non est finis gloriæ alterius: cum omnes sint eiusdem ordinis, immediate subordinati ad Christum hominem & Deum, etsi diuerso gradu, iuxta illud Apostoli 1. Corinth. 3. v. 23. *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei.*

4 Tertiò. Deus intendit regnum electorum, etiam sub certa hac & determinata mensura, quam habiturum est, per modum vnus regni, in quo omnes & singuli regnent; item per modum quasi vnus corporis, siue sponsæ, seu ciuitatis cælestis, sub vno rege, capite & sponso Christo: ergo simul intendit omnia membra, ex quibus ipsum corpus constat, & qui veluti ciues per se ad idem regnum pertinent. Consequentia patet. Antecedens probatur ex Scriptura, in qua ita describitur cælestis illa Ierusalem, nempe velut *ciuitas sancta descendens de caelo*; item tanquam *sponsa præparata viro suo*; item tanquam regnum, in quo omnes & singuli regnent, iuxta illud Apoc. 5. v. 10. *Fecisti nos Deo nostro regnum.* Et cap. 20 v. 5. *Regnabunt in sæcula sæculorum.*

5 Assertio II. Electio Angelorum non est secundum rationem prior electione hominum; sed omnes tam homines, quam Angeli, post Christum fuerunt electi ad gloriam simul, & in eodem signo rationis. Ita citati pro præcedenti assertione. Et probatur tum iisdem rationibus, tum maxime ex fundamento opposito contrariæ sententiæ. Si enim aliquis esset ordo inter electionem Angelorum & hominum, ideo esset, quia Angeli electi fuerunt ante præuisum peccatum, homines verò post eam præuisionem, vt volunt auctores oppositæ sententiæ: sed hoc verum non esse, probauimus dubio præcedenti; vbi ostendimus, homines nullo modo occasione ruinæ Angelorum, vel ad eorum ruinam complendam proprie; sed per se & primaria intentione fuisse à Deo electos, non minus quam ipsos

Angelos. Ex quibus etiam patet solutio ad fundamenta oppositæ sen-

tentiæ, quæ in præcedenti dubio ostendimus, non esse rationem, quare homines non sint electi ante Angelos, nisi quia post præuisionem peccati, non esset iam electio, sed condonatio peccati.

D V B I V M X.

Quisnam sit in mente diuina ordo actuum concurrentium ad prædestinationem.

S. Thomas 1. p. q. 23. a. 4. & 5.

Diuersa est hac de re Doctorum sententia, prout de ordine & processu prædestinationis, in mente diuina, variè sentiunt, vt in hac questione dubijs præcedentibus particulatim retulimus. Etenim illi, qui prædestinationem quidem ad gloriam constituunt post præuisionem meritorum, simul tamen discretionem & selectionem gratiæ congruæ pro saluandis ex singulari amore & beneuolentia à Deo factam non negant, communiter hunc ordinem signorum constituunt, vt colligitur ex Vasquio disp. 49. num. 43. Primò Deus voluntate quadam antecedenti & inefficaci omnibus hominibus voluit beatitudinem supernaturalem; & ad hanc etiam statuit eos creare.

Secundò supposita præuisione peccati, & Christi redemptoris, decreuit & discreuit pro adultis, qui saluandi erant, post varia gratiæ dona, quæ vsum rationis anteuertere potuerunt, ea auxilia gratiæ præuenientis, quibuscum eos, spectatis omnibus, efficaciter & cum finali perseverantia cooperaturos conditionata scientia nouerat: pro paruulis autem, eadem seruata proportione, ea media ex parte sua, eamque seriem consimilium auxiliorum decreuit, quibuscum eos antea, etiam adultorum ope, quatenus opus erit interueniente, per eandem scientiam mediam, finalem gratiam accepturos cognouerat.

Tertiò. Vidit Deus scientia visionis, tum illos supradictis medijs absolute ac re ipsa cooperaturos, tum istos iustificandos, cum finali perseverantia. Quod si aliquid eiusmodi medium necessariam & intrinsecam habitudinem inuolueret ad peccatum commissum, seu proprium prædestinati, seu alium, tum id ex veriori sententia vtriusque partis, non fuit prædestinatum, seu præfinitum, ante peccatum illud præuisum, iuxta dicta dub. 8.

Quartò. Efficaciter decreuit vtriusque beatitudinem supernaturalem; his quidem vt hereditatem paternam solum; illis verò etiam vt præmium, ob præuisa merita.

Alij verò nonnulli, (speciatim Lessius tractat de perfect. diuin. lib. 14. cap. 2. à num. 49.) qui specialem discretionem & selectionem gratiæ congruæ ab incongrua pro saluandis negant, & nihilominus tamen electionem ad gloriam post præuisa merita factam docent, hunc ordinem statuunt, quasi populari capiti in primis accommodatum. Primò, inquirunt, Deus ante omnem præuisionem futurorum, infinita sua bonitate inductus, liberè statuit condere naturam rationalem, Angelicam & humanam, vt eam eleuaret ad statum diuinum, & faceret participem suæ gloriæ & suæ beatitudinis, omniumque bonorum & gaudiorum suorum. Neque tamen in hoc signo selegit sibi certum nume-